

РЕЦЕНЗИЯ

**от професор доктор ВЛАДКО МИЧОВ ИВАНОВ, професор в катедра
„Национална сигурност и публична администрация“
ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград**

относно дисертационен труд на Нина Михайлова Кленовска

ТЕМА:

**„АСПЕКТИ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНАТА СТРЕЛКОВА
ПОДГОТОВКА НА СЛУЖИТЕЛИТЕ НА МВР“**

за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в докторска
програма “Теория и методология на спортната наука”, професионално
направление 7.6. Спорт

Основание за изготвяне на становището: Заповед № 1065/12.11.2024 г. на Ректора
на НСА „Васил Левски“

София, 2024

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем.

Кандидатът Нина Михайлова Кленовска е инспектор в група „Криминална полиция“ на РУ - Банско при ОДМВР - Благоевград с 22 годишен стаж в институцията. Има значими участия и постижения в Зимните олимпийски игри, в Световни и Европейски първенства по биатлон за жени. Бронзов и сребърен медалист. Доброто образование, екстремният спорт, съчетаващ бягане и стрелба в комбинация с изискванията към полицейските служители, създава нагласи и качества, които са солидна предпоставка за успешна научна работа. Нина Кленовска е зачислена като докторант през 2021 г. и е отчислена със Заповед рег. № 1056/11.11.2024г. на Ректора на НСА „Васил Левски“.

Проблематиката за специализираната стрелкова подготовка на служителите от МВР е актуална, конфликтна тема и създава поле за анализи, дебати и иновации. Изследването визира съвременната социално-политическа обстановка в България, където социалните инциденти са често явление и дебатът за използването на физическа сила, помощни средства и оръжие от полицейските служители се изостря до крайности с активно медийно участие. Ескалацията на конфликтите в Украйна, Кавказ и Близкия изток, динамиката на миграционните потоци, формирането на гета и пр. допълнително ще създават проблеми в тази посока.

Специално отбелязвам, че научното ръководство от доц. д-р Сашо Йорданов, уважаван експерт в сферата на националната сигурност и спорта, е допълнителна предпоставка за успех в хода на изследването.

2. Обща характеристика и структура на дисертационния труд.

Разработката е преминала предвидените процедури и е представена за защита от катедра „Тежка атлетика, бокс, фехтовка и спорт за всички“ към Национална спортна академия „Васил Левски“. Основната част от дисертацията е

127 страници, допълнени от голям обем използвани източници, и приложения (общо 134 стр.). Научният дизайн е разработен в четири основни раздела, всеки от които решава успешно отделните задачи очертани в увода и в методиката на изследването. Те създават солидни опорни точки за търсене и решаване на проблемите по темата. Разработката е богатство от постановки, професионални визии и нагледност със своите 17 таблици, 25 фигури и 2 приложения.

Кандидатът е изпълнил минималните национални изисквания съгласно разпоредбите на чл. 26 от Закона за развитието на академичния състав в Република България.

3. Характеристика на научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд.

Самооценката за научните и приложните приноси са представени в раздел IV.3. на дисертацията. Тя е кратко и прагматично подредена, отразява същественото от изследванията и показва личните приоритети на инспектор Кленовска. След задълбоченото разглеждане на представената документация и съдържанието на дисертационния труд, представям синтез на личната си позиция относно приносите.

Основно теоретично постижение на разработката е очертаването на познавателния кръг в който професионално е разположена системата на МВР със своите исторически, функционални, нормативни и социални особености. Тази система изисква целенасочена подготовка, за да осигури адекватно изпълнение на правомощията от служителите в сложна социална обстановка. Фокусът на доктората е насочен към стрелковата подготовка на служителите в МВР, която се постига успоредно със сложен комплекс от правни знания, изграждане на психофизически качества, техники за полицейска лична защита, тактика и управленски умения.

Историческият анализ на този процес също има голяма стойност, представени са и видовете огнестрелни оръжия, и тяхното използване в системата на МВР.

Теоретичните достижения са ознаменувани с аргументирана авторова постановка за факторите, които определят качеството на стрелба на полицейските служители. Следвайки логиката на този сложен комплекс, авторът преминава към процесите на съгласуваност между елементите от техниката на стрелба, която се изгражда чрез условната(суха) стрелба, като средство за повишаване на устойчивостта на системата „стрелец – оръжие“.

Дисертацията постепенно прехожда от теоретични в приложни приноси, чрез методологията на изследването. Замисълът, подборът на респондентите, организацията и анализът на резултатите води до обобщена научна и приложна представа за полицейската служба, и нейният най-екстремален аспект – използване на оръжие в рискована оперативна обстановка. Основата на поведението в такива ситуации се изгражда в процеса на стрелковата подготовка. Конструирането на анкетната карта, подборът и броят на служителите, които са я попълнили, както и обработката на резултатите логично водят до обобщенията в Глава трета. Кандидатът постига динамична връзка между оперативната среда, използваните оръжия и резултатите от стрелковата тренировка, като на първо място извежда ролята на субективните фактори в организацията и съдържанието на стрелковата подготовка. В резултат на този многофакторен подход са предложени нови форми, средства и възможности за подобряване на учебните програми в МВР.

Кандидатът предлага „Структура на новия модел за подобряване на стрелковата подготовка на служителите в МВР, като се обосновава със задълбочен анализ на несъвършенствата на стария модел на обучение.

Резултатът от поставените цели е постигнат и демонстриран в Глава четвърта, където са направени задълбочени изводи от изследването и са

предложени препоръки към служителите отговорни за професионалната подготовка в МВР.

Дидактическите измерения на дисертационния труд са от съществена значимост. Авторът се превръща в част от непрекъснатата дискусия за мястото на МВР в обществения живот, особено след социални конфликти, наранявания и жертви при инциденти. Разработването и експериментирането на нов модел, и програми за обучение на служителите в МВР също обогатяват педагогическите функции на ведомството.

Приносите показват, че е създадена научна разработка, плод на системен труд, която впечатлява със своята интердисциплинарност, прагматичност и професионална отдаденост.

4. Оценка на публикациите по дисертацията и авторството.

Докторантът е посочил четири публикации, три от които са в съавторство. Публикувани са в авторитетни издания, показват професионално и научно израстване и качества, ориентирани към екипна научна работа.

5. Литературна осведоменост и компетентност на докторанта.

Използваните източници в доктората са 112 (82 труда на учени и експерти, работили по темата, 23 национални и международни правни актове и 7 интернет източника). Тяхната интерпретация показва задълбочена образованост, широта на компетенциите и професионална насоченост. Цитирането е коректно, личните приноси са открити прецизно.

6. Оценка за автореферата.

Авторефератът е с обем от 30 страници. Представя целите, съдържанието и постиженията на дисертационния труд и отговаря на академичните стандарти.

7. Критични бележки

Дисертационният труд е завършен продукт в рамките на поставената цел. Предлагам на автора да развие темата отвъд факторите определящи устойчивостта на системата „стрелец – оръжие“ и програмите за стрелкова подготовка на служителите на МВР. Навлизането в тежкия живот на полицейските служители става, чрез специалната полицейска тактика, в която използването на физическа сила, помощни средства и оръжие се преплита съобразно високорисковата ситуация в която понякога участват екипи от служители и заподозрени с противоположни концепции. Тези обстоятелства са истинско научно, морално и физическо изпитание за полицаи, юристи, психолози, ръководители, медии, граждани и пострадали.

Задавам и един въпрос – какво мисли докторантът относно стрелковата подготовка на служителите с напредването на възрастта, навлизането на неподготвени и немотивирани хора в МВР? Успоредно с това имаме усложняване на професионалната среда, работа със стресирани, дрогирани и асоциални личности и многобройни агресивни групи.

8. Оценка на дисертационния труд

Казаното ми дава основания да заявя, че целта на дисертационния труд е постигната със забележителен успех – представена е една сложна система за подготовка, която има преки последици за човешкия живот и трудно се поддава на регламентация. Кандидатът демонстрира теоретична, институционална и професионална височина, резултат от спортни постижения, дългогодишна служба в МВР и воля да довежда амбициите до успех. Научно-приложните приноси са лично дело на кандидата и обогатяват науката. Те са част от вечните спорове за правомощията на полицейските служители, защита правата на човека и прилагането на правните норми в условията на риск.

Дисертационният труд и процедурата отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение за получаване на образователна и научна степен “доктор”.

Горното ми дава пълно основание да дам категорична положителна оценка на представения дисертационен труд на тема: „АСПЕКТИ НА СПЕЦИАЛИЗИРАНАТА СТРЕЛКОВА ПОДГОТОВКА НА СЛУЖИТЕЛИТЕ НА МВР“, представен от Нина Михайлова Кленовска за присъждане на образователната и научна степен „ДОКТОР“ в професионално направление 7.6. „Спорт”.

28. 11. 2024 г.
София

ИЗГОТВИЛ РЕЦЕНЗИЯТА:

(проф. д-р Владко Иванов)

REVIEW

**by Professor VLADKO MICHOV IVANOV, PhD, Professor at the
Department of National Security and Public Administration
South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad**

on the dissertation of Nina Mihaylova Klenovska

THEME:

**"ASPECTS OF THE SPECIALIZED SHOOTING TRAINING OF THE
EMPLOYEES OF THE MINISTRY OF INTERIOR"**

for the acquisition of the educational and scientific degree "Doctor" in the doctoral program "Theory and Methodology of Sports Science", professional field 7.6. Sport

Reason for preparing the opinion: Order No. 1065/12.11.2024 of the Rector of NSA
"Vasil Levski"

Sofia, 2024

1.Relevance and significance of the scientific problem being developed.

The candidate Nina Mihaylova Klenovska is an inspector in the "Criminal Police" group of the Regional Directorate - Bansko at the Regional Directorate of the Ministry of Interior - Blagoevgrad with 22 years of experience in the institution. She has significant participation and achievements in the Winter Olympic Games, in World and European Biathlon Championships for women. Bronze and silver medalist. Good education, extreme sports, combining running and shooting in combination with the requirements for police officers, creates attitudes and qualities that are a solid prerequisite for successful scientific work. Nina Klenovska was enrolled as a PhD student in 2021 and was expelled by Order reg. No. 1056/11.11.2024 of the Rector of NSA "Vasil Levski".

The issue of specialized shooting training of employees of the Ministry of Interior is a topical, conflicting topic and creates a field for analysis, debate and innovation. The study refers to the current socio-political situation in Bulgaria, where social incidents are a frequent phenomenon and the debate on the use of physical force, aids and weapons by police officers is exacerbated to extremes with active media participation. The escalation of conflicts in Ukraine, the Caucasus and the Middle East, the dynamics of migration flows, the formation of ghettos, etc., will additionally create problems in this direction.

I especially note that the scientific supervision by Assoc. Dr. Sasho Yordanov, a respected expert in the field of national security and sports, is an additional prerequisite for success in the course of the study.

2.General characteristics and structure of the dissertation.

The development has passed the prescribed procedures and has been submitted for defense by the Department of Weightlifting, Boxing, Fencing and Sports for All at the National Sports Academy "Vasil Levski". The main part of the dissertation is 127 pages, supplemented by a large volume of sources and appendices (a total of 134

pages). The scientific design is developed in four main sections, each of which successfully solves the individual tasks outlined in the introduction and in the methodology of the research. The development is a wealth of productions, professional visions and visuality with its 17 tables, 25 figures and 2 applications.

The applicant has fulfilled the minimum national requirements in accordance with the provisions of Art. 2b of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria.

3.Characteristics of the scientific and scientific-applied contributions in the dissertation.

The self-assessment of scientific and applied contributions is presented in Section IV.3. of the dissertation. It is short and pragmatically arranged, reflects the essentials of the research and shows the personal priorities of Inspector Klenovska. After an in-depth review of the submitted documentation and the content of the dissertation, I present a synthesis of my personal position on the contributions.

The main theoretical achievement of the work is the outline of the cognitive circle in which the system of the Ministry of Interior is professionally located with its historical, functional, normative and social features. This system requires targeted training to ensure adequate exercise of authority by employees in a complex social environment. The focus of the doctorate is on the shooting training of the employees in the Ministry of Interior, which is achieved in parallel with a complex complex of legal knowledge, building psychophysical qualities, techniques for police personal protection, tactics and managerial skills.

The historical analysis of this process is also of great value, the types of firearms and their use in the system of the Ministry of Interior are also presented.

The theoretical achievements are marked by a reasoned author's statement of the factors that determine the quality of shooting of police officers. Following the logic of this complex complex, the author moves on to the processes of coherence between the

elements of the shooting technique, which is built through conditional (dry) shooting, as a means of increasing the stability of the "shooter-weapon" system.

The dissertation gradually moves from theoretical to applied contributions, through the methodology of the research. The design, selection of respondents, organization and analysis of the results lead to a generalized scientific and applied view of the police service, and its most extreme aspect – the use of weapons in a risky operational situation. The basis of behavior in such situations is built in the process of shooting training. The selection and the number of employees who have filled it, as well as the processing of the results, logically lead to the generalizations in Chapter Three. The candidate achieves a dynamic relationship between the operational environment, the weapons used and the results of the shooting training, first of all bringing out the role of subjective factors in the organization and the content of the shooting training. funds and opportunities for improving the curricula in the Ministry of Interior.

The candidate proposes "Structure of the new model for improving the shooting training of the employees in the Ministry of Interior, justifying it with an in-depth analysis of the imperfections of the old training model.

The result of the set goals is achieved and demonstrated in Chapter Four, where in-depth conclusions from the study are made and recommendations are offered to the employees responsible for professional training in the Ministry of Interior.

The didactic dimensions of the dissertation are of significant importance. The author becomes part of the continuous discussion about the place of the Ministry of Interior in public life, especially after social conflicts, injuries and casualties in accidents. The development and experimentation of a new model and training programs for employees in the Ministry of Interior also enrich the pedagogical functions of the department.

The contributions show that a scientific development has been created, the result of systematic work, which impresses with its interdisciplinarity, pragmatism and professional dedication.

4. Evaluation of the publications on the dissertation and authorship.

The PhD student has indicated four publications, three of which are co-authored. They have been published in authoritative journals, show professional and scientific growth and qualities oriented towards teamwork.

5. Literary awareness and competence of the PhD student.

The sources used in the doctorate are 112 (82 works of scientists and experts who have worked on the topic, 23 national and international legal acts and 7 Internet sources). Their interpretation shows in-depth education, breadth of competencies and professional orientation. The citation is correct, personal contributions are highlighted precisely.

6. Evaluation of the abstract.

The abstract is 30 pages long. It presents the objectives, content and achievements of the dissertation and meets academic standards.

7. Critical remarks

A dissertation is a finished product within the set goal. I suggest that the author develop the topic beyond the factors determining the stability of the "shooter-weapon" system and the programs for shooting training of the employees of the Ministry of Interior. Entering the difficult life of police officers occurs through special police tactics, in which the use of physical force, aids and weapons are intertwined according to the high-risk situation, in which teams of officers and suspects with opposite concepts sometimes participate. These circumstances are a real scientific, moral and physical test for lawyers, psychologists, managers, media, citizens and victims.

I also ask a question – what does the doctoral student think about the shooting training of employees with age, the entry of unprepared and unmotivated people into the Ministry of Interior? In parallel, we have a complication of the professional environment, working with stressed, drugged and antisocial personalities and numerous aggressive groups.

8. Evaluation of the dissertation

The above gives me grounds to state that the goal of the dissertation has been achieved with remarkable success – a complex system of preparation has been presented, which has direct consequences for human life and is difficult to regulate. The candidate demonstrates theoretical, institutional and professional height, the result of sports achievements, many years of service in the Ministry of Interior and the will to bring ambitions to success. Scientific and applied contributions are a personal work of the candidate and enrich science. They are part of the eternal disputes over the powers of police officers, the protection of human rights and the application of legal norms in conditions of risk.

The dissertation and the procedure meet the requirements of the Law on the Prevention of Dissertation and the Rules for its Application for obtaining the educational and scientific degree of "Doctor".

The above gives me every reason to give a categorical positive assessment of the presented dissertation on the topic: "ASPECTS OF THE SPECIALIZED SHOOTING TRAINING OF THE EMPLOYEES OF THE MINISTRY OF INTERIOR", presented by Nina Mihaylova Klenovska for awarding the educational and scientific degree "DOCTOR" in the professional field 7.6. "Sport".

28. 11. Oct. 2024
Sofia

WHO PREPARED THE REVIEW:

(Prof. Dr. Vladko Ivanov)